

TRANSPORTNO OSIGURANJE

OKRUŽNI SUD, Genova

Presuda od 30.XII 1961.

S.N.T.F. Ili Gondrand c/a Soc. di
Assicurazione e Riassicurazione
Levante

Pomorsko osiguranje tereta - Forma ugovora - Bon o osiguranju dovoljna je pismena forma ugovora - Ako se bon o osiguranju ne poziva na opće uvjete osiguranja, ti se uvjeti među strankama ne mogu primijeniti, već dolaze do primjene propisi zakona

Osiguratelj je izdao osiguraniku 4 bona o osiguranju tereta koji se imao prevesti morem. Nakon što je teret stigao na odredište, utvrđeno je da su neka koleta ukredena. Među ostalim pitanjima koja su bila sporna, stranke su se sporile i o tome da li se na njihov odnos moraju primijeniti propisi zakona ili odredbe općih uvjeta o osiguranju.

Sud se najprije pozabavio pitanjem pravne vrijednosti bona o osiguranju. Traži se, kaže sud, da se ugovor o osiguranju sastavi u pismenoj formi. Ova forma se međjutim zahtijeva samo radi dokazivanja ugovora, jer je za odnose iz osiguranja dokazivanje svjedocima potpuno neprihvatljivo. Polica o osiguranju nije jedina forma ugovora, budući da zakon dopušta i druge pismene oblike. U transportnom osiguranju se, obzirom na nužnu brzinu postupka, redovito upotrebljava, prije konačnog izdavanja police, jednostavnija pismena forma ugovora, u kojem se navode samo bitni elementi posla. Ako takva isprava sadrži sve bitne elemente ugovora o osiguranju, tada je s njome ugovor pravovaljano sklopljen. U ovom sporu izdati bonovi udovoljavali su ovim uvjetima. Međjutim bonovi nisu sadržavali nikakvu klauzulu u pogledu primjene općih uvjeta o osiguranju.

Osiguratelj tvrdi da je osiguranik, kad je dobio odnosne isprave, vrlo dobro znao da je osiguranje zaključeno na bazi talijanske tipske police, koja je, uostalom, u Italiji jedini dokumenat koji se koristi za osiguranje tereta na moru. Protivno tome osiguranik iznosi da ugovor o transportnom osiguranju, bilo po moru ili kopnu, ne mora nužno biti sklopljen prema uvjetima tipske police. U konkretnom slučaju za ovo govori okolnost da izdati bonovi nisu sadržavali nikakvu klauzulu o primjeni uvjeta

tipske police. Sud prihvaća stajalište osiguranikovo. Prema čl.1888 Gradjanskog zakonika ugovor o osiguranju može biti promatren samo u okviru pismene forme. Prema tome treba zaključiti da nije moguće utvrditi, budući da bonovi o osiguranju ne sadrže nikakvo pozivanje u odnosnom smislu, da li su stranke, kad je bio zaključen ugovor, namjeravale pozvati se upravo na policu o osiguranju tereta po moru, ili na koji drugi tip police. Iz ovoga proizlazi, kad nije izričito u ugovoru predviđena primjena nekih posebnih uvjeta osiguranja, da odnos između stranaka mora biti reguliran zakonskim propisima.

/Dir.Mar.1963, str.326/

B.J.

Supsidijarna primjena propisa
u ugovoru o osiguranju

Tačno je, što tvrdi sud, da se kod ugovora o osiguranju primjenjuju propisi zakona svaki put kad stranke ne ugovore primjenu nekih posebnih uvjeta. Međutim, čini nam se da se iz ovoga ne može zaključiti ono što je sud zaključio u gornjoj presudi. Stajalište je skroz formalističko, i ne vodi računa o konkretnim uvjetima pod kojima je ugovor bio sklopljen. Isključenje primjene općih uvjeta osiguranja bilo bi potpuno na mjestu kad bi osiguratelj izdao konačnu policu osiguranja. U polici su stranke konačno uredile svoj odnos i mogu se pozivati samo na ono što je u njoj navedeno. U gornjem sporu radilo se o sasvim drugoj situaciji. Stranke su bile svjesne, odnosno morale su znati, da će se nakon bona o osiguranju, koji je samo privremeni dokument, izdati konačna policu o osiguranju. Ovo činjenično stanje uopće se ne može pobijati. Teško je prihvatiti stajalište suda da se ne može utvrditi koje su uvjete osiguranja stranke imale pred očima kad su sklapale ugovor. Osiguraniku je bilo poznato, a ako nije, moralo mu je biti poznato, da osiguratelji u Italiji upotrebljavaju samo jedan tip police za ovu vrstu osiguranja, pa da će im takva policu biti izdana. Ako je prije izdavanja police nestala šteta, nju treba likvidirati prema onim uvjetima koje su stranke imale u vidu kod sklapanja ugovora. Izdavanje tipske police na temelju izdanog bona osiguranja koji ne sadrži nikakve klauzule o primjeni općih uvjeta, nije samo pravo nego i dužnost osigurateljeva, i to upravo na osnovi činjenice da je osiguranik imao pravo računati da će mu se izdati uobičajena policu osiguranja. Ovo pitanje je interesantno i za naše prilike radi čega smo i objavili gornju presudu.

B.J.